

تفاوت عقول

حضرت عبدالبهاء

نسخه اصل فارسی

لوح رقم (79) - آثار حضرت بهاء الله - امر و خلق، جلد

1

۷۹ - تفاوت عقول

و از حضرت عبدالبهاء است. قوله الجلیل: "هو الله ای احبای الهی و اماء رحمانی جمهور عقلا برآند که تفاوت عقول و آراء از تفاوت تربیت و تعلیم آداب است یعنی عقول در اصل متساوی است ولی تربیت و تعلیم آداب سبب گردد که عقول متفاوت شود و ادراکات متباین و این تفاوت در فطرت نیست بلکه در تربیت و تعلیم است و امتیاز ذاتی از برای هر نفسی نیست لهذا نوع بشر عموماً استعداد وصول باعلی المقامات دارند و برهان برین اقامه نمایند که اهالی مملکتی نظیر افریقا جمیع مانند وحوش ضاربه و حیوانات بریه بی عقل و دانش اند و کلّ متوحّش یک نفس دانا و متمدّن در ما بین آنان موجود نه و بعکس آن ملاحظه مینمائید که ممالک متمدّنه جمیع اهالی در نهایت آداب و حسن اطوار و تعاون و تعاضد و حدّ ادراک و عقل سلیم هستند الا معدودی قلیل. پس معلوم و محقّق شد که علو و دنو عقول و ادراکات از تربیت و تعلیم و عدم آن است. شاخ کج تربیت راست شود و میوه بری جنگلی ثمر بستانی شود و شخص نادان بتعلیم دانا گردد و عالم توحّش بفیض مربّی دانا جهان تمدّن گردد علیل بطابت شفا یابد و فقیر بتعلیم فنّ تجارت غنی شود و تابع بسبب کمالات متبوع عظیم گردد و شخص ذلیل بتربیت مربّی از حسیض نحول باوج رفیع رسد. این است برهان آنان انبیاء نیز تصدیق این رأی را میفرمایند که تربیت نهایت تأثیر در بشر دارد ولی میفرمایند عقول و ادراکات در اصل فطرت نیز

ORIGINAL

متفاوت است و این امر بدیهی است قابل انکار نه چنانچه ملاحظه مینمائیم اطفالی هم سن و هم وطن و هم جنس بلکه از یک خاندان در تحت تربیت یک شخص پرورش یابند با وجود این عقول و ادراکاتشان متفاوت یکی ترقی سریع نماید و یکی پرتو تعلیم بطئی گیرد و یکی در نهایت درجه تدنی ماند خزف هر چه تربیت شود لؤلؤ لالا نگردد و سنگ سیاه گوهر جهانتاب نشود و حنظل و زقوم بتربیت شجره مبارکه نگردد یعنی تربیت گوهر انسانی را تبدیل نکند ولکن تأثیر کلی نماید و بقوه نافذه آنچه در حقیقت انسان از کمالات و استعداد مندج و مندرج بعرضه ظهور آرد تربیت دهقان حبه را خرمن کند و همت باغبان دانه را درخت کهن نماید لطف ادیب اطفال دبستان را باوج رفیع رساند و عنایت مربی کودک حقیر را بر سریر اثیر نشانند پس واضح و مبرهن گردید که عقول در اصل فطرت متفاوتست و تربیت را نیز حکمی عظیم و تأثیری شدید.